

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького

Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологічне забезпечення муніципальної політики

Ступінь вищої освіти другий (магістерський) 054 соціологія

Галузь знань 05 соціально-поведінкові науки

Мелітополь, 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Соціологічне забезпечення муніципальної політики
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра соціології
Освітньо-професійна програма соціологія
Мова навчання українська
Розробник: Глинська Л.Ф., канд. філос. наук, доцент кафедри соціології

«Затверджено»
на засіданні кафедри соціології
завідувач кафедри
28.08.2020 р.

Найменування показників	Ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Ступінь вищої освіти другий (магістерський) Галузь знань 05 соціально-поведінкові науки Спеціальність 054 соціологія Освітня програма «Соціологія муніципальної політики» Кваліфікація: магістр соціології	Вибіркова	
Блоків 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин 90		1-й	1-й
		Семестр	
Тижневих годин 2		2-й	2-й
		Лекції	
		8 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		74 год.	86 год.
	Індивідуальні завдання:		
год.			
Вид контролю: іспит			

2. Мета навчальної дисципліни.

Місце дисципліни в освітній програмі **вибіркова**.

Фахові компетентності: Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів. Здатність зіставити методологію та результати різних соціологічних досліджень. Здатність зіставити наявне знання з практичними викликами. Здатність розробити програму соціологічного дослідження. Здатність розуміння особливостей інформаційного впливу масової комунікації на різні соціальні структури.

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологічне забезпечення муніципальної політики» є ознайомлення студентів з теоретичними та практичними напрацюваннями в царині пізнавальних технологій в соціології, вироблення навичок аналізу суспільства та активної співпраці з муніципальною владою.

3. Результати навчання

Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій. Формувати репрезентативну вибірку сукупність у дослідженнях базового рівня

складності та розраховувати її обсяг (у магістерських програмах прикладного спрямування – у дослідженнях підвищеного рівня складності. Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження. Створювати та реконструювати соціальні об'єкти міського середовища (колективи, співтовариства, організації) для проведення необхідних соціологічних досліджень Здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації.

4. Критерії оцінювання

5 - Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

4- Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

3 - Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і 4 формулювання висновків.

2 - Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки

5. Засоби оцінювання

Екзамен, тестування, контрольні точки.

6. Програма навчальної дисципліни.

Блок 1. Роль соціології в діяльності муніципальної влади.

Тема 1. Соціологія і влада.

Специфіка взаємодії соціологів з владними структурами. Вплив суспільства на соціологію. Канали впливу соціології на політичне життя суспільства. Політика і соціологія. Причини незатребуваності соціології в країні.

Тема 2. Співпраця муніципальної влади з соціологами.

Особливості співпраці муніципальної влади з соціологами. Компетентність замовників досліджень. Типи взаємин соціології та політики. Компетентність замовників досліджень. Матеріальне забезпечення соціологічних досліджень. Труднощі у співпраці з фаховими дослідниками. Можливості соціології у проведенні муніципальної політики.

Тема 3. Громадська думка як соціальний інститут.

Громадська думка та її значення в діяльності муніципальної влади. Функції громадської думки. Канали висловлення громадської думки. Лобізм. Роль соціології у формуванні громадської думки. Маніпулювання громадською думкою та межі маніпулювання.

Тема 4. Участь громадськості у прийнятті рішень.

Організація громадянського суспільства. Діяльність органів виконавчої влади на місцях. Місцеве самоврядування: його роль та специфіка діяльності. Громадські організації та їх роль в суспільному житті.

Блок 2. Форми та методи співпраці з громадськістю.

Тема 5. Методи активної співпраці влади з громадськістю.

Експертна панельна дискусія. Бесіда а «акваріумі». Відкритий простір. Семінар-дискусія. Методи проведення мозкового штурму.

Тема 6. Правила взаємовідносин між дослідником та замовником.

Особливості співпраці влади з соціологами. Відповідальність дослідників. Правила діяльності щодо звітів та результатів дослідження. Особливості взаємовідносин між дослідником і респондентами. Правила професійної діяльності та етики дослідника.

Тема 7. Методичні поради для соціологічних досліджень.

Роль та значення соціологічних досліджень. Особливості впливу результатів дослідження на прийняття рішень. Індивідуальне інтерв'ю та його особливості. Фокус-групові дослідження для підготовки та проведення соціальних змін. Значення анкетного опитування для діяльності місцевої влади.

Тема 8. Принципи проведення акцій.

Роль та значення акцій в суспільному житті. Елементи та підходи до творчого наповнення акцій. Вимоги до відповідальних за проведення акцій та їх роль. Підведення підсумків акцій. Особливості підготовки прес-релізу щодо акцій.

7. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13
Блок 1. Роль соціології в діяльності муніципальної влади											
Тема 1. Соціологія і влада	11	2			9	10		2			10
Тема 2. Співпраця муніципальної влади з соціологами	11		2		9	13	2				11
Тема 3. Громадська думка як соціальний інститут	11		2		9	11					11
Тема 4. Участь громадськості у прийнятті рішень	12	2			10	11					11
Усього за блоком 1.	45	4	4		37	45	2				43
Блок 2. Форми та методи активізації співпраці влади з громадськістю.											
Тема 5. Методи активної співпраці з громадськістю	13	2	2		9	13		2			11
Тема 6. Правила взаємовідносин між дослідниками та замовниками	12	2			10	11					11
Тема 7. Методичні поради для соціологічних досліджень	9				9	11					11
Тема 8. Принципи проведення акцій	11		2		9	10					10
Усього за блоком 2	45	4	6		37	45		2			43
Усього годин	90	8	8		74	90	2	2			86

8. Теми лекцій

№	Назва теми та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	СОЦІОЛОГІЯ І ВЛАДА 1. Політика і соціологія. 2. Кому і чому служать соціологи. 3. Етика соціологічної діяльності.	2
2	УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ. 1. Місцеве самоврядування та його функції. 2. Органи виконавчої влади на місцях. 3. Організація громадської думки.	2

3	МЕТОДИ АКТИВНОЇ СПІВПРАЦІ ВЛАДИ ГРОМАДСЬКІСТЮ 1. Експертна панельна дискусія. 2. Бесіда в акваріумі. 3. Метод відкритого простору.	3	2
4	ПРАВИЛА ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ ДОСЛІДНИКАМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ. 1. Відповідальність дослідників перед замовниками. 2. Правила діяльності щодо звітів та результатів дослідження. 3. Особливості взаємовідносин між дослідником та замовником.		2
	Всього		8

9. Теми семінарських занять

№	Назва теми та питання, що вивчаються	Форма контролю	Кількість годин
1	Співпраця муніципальної влади з соціологами 1. Типи взаємин соціолог та політики. 2. Канали впливу соціології та політичне життя суспільства. 3. Компетентність замовників дослідження. 4. Матеріальне забезпечення соціологічних досліджень. 5. Труднощі у співпраці з фаховими дослідниками.	Усне опитування	2
2	Громадська думка як соціальний інститут 1. Сутність соціального інституту. 2. Роль громадської думки як соціального інституту в суспільстві 3. Функції громадської думки як соціального інституту 4. Характеристики громадської думки 5. Громадська думка як регулятор суспільних відносин 6. Залежність зрілості і дієвості громадської думки від рівня поінформованості суб'єкта і виразника	Усне опитування	2
3	Методи активної співпраці з громадськістю 1. Експертна панельна дискусія. 2. Бесіда в «акваріумі». 3. Відкритий простір. 4. Семінар-дискусія. 5. Методи проведення мозкового штурму.	Усне опитування	2
4	Принципи проведення акцій 1. Методичні поради для соціологічних досліджень. 2. Значення соціологічних досліджень для діяльності місцевої влади. 3. Творче наповнення акцій: елементи та підходи. 4. Призначення відповідальних за проведення акцій. 5. Підсумки акцій.	Тестування	2
	Всього		8

10.Самостійна робота

№	Теми і перелік питань, що внесені на самостійне вивчення
1	Соціологія і влада 1. Вплив соціології на політичне життя суспільства. 2. Соціальні запити суспільства та соціологія. 3. Вплив суспільства на соціологію.
2	Співпраця муніципальної влади з соціологами 1. Організація громадянського суспільства 2. Діяльність органів виконавчої влади на місцях 3. Роль та значення соціології у житті міста.
3	Громадська думка як соціальний інститут 1.Громадська думка як засіб формування поведінки людини в суспільстві. 2.Роль інституту громадської думки в суспільстві. 3.Вплив інституту громадської думки на суспільну діяльність
4	Участь громадськості у прийнятті рішень 1. Роль соціології в діяльності органів місцевого самоврядування. 2. Роль соціології у формуванні громадянина своєї країни. 3. Інструменти співпраці влади з громадськістю.
5	Методи активної співпраці з громадськістю 1. Дослідницький компонент у проектній заявці. 2. Труднощі у співпраці влади з громадськістю. 3. Дебати та дискусія як важливі форми співпраці влади з громадськістю.
6	Правила взаємовідносин між дослідниками та замовниками 1. Соціолог як дослідник. 2. Правила професійної етики та діяльності соціолога. 3. Відповідальність дослідників та замовників.
7	Методичні поради для соціологічних досліджень 1. Значення соціологічних досліджень для місцевої влади. 2. Причини нехтування політиками проведенням соціологічних досліджень. 3. Значення результатів соціологічних досліджень для вирішення проблем у суспільному житті міста.
8	Принципи проведення акцій 1. Роль соціологічних акцій в житті суспільства. 2. Соціальна акція як референт активізації громади міста. 3. Технологія проведення акцій.

11. Методи контролю

Усний, письмовий, тестовий контроль.

12.Рекомендована література

Основна

1. Злобіна О. Особистість сьогодні: адаптація до суспільної нестабільності. К., 1998-97 с.
2. Катаєв С.Л. Модернизация общества и социокультурные процессы.- Запорожье, 1994.-262 с.
3. Сорокин П. Человек, цивилизация, общество._ М., 2003.-544 с.
4. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства.-К., 1999.-240 с.

5. Катаєв С.Л. Особистості соціальних перетворень в сучасній Україні.- Київ-Запоріжжя_Одеса, 2006.

Допоміжна

1. Головаха Е. Трансформирующееся общество.- К., 1996.-143 с.
2. Штомпка П. Социология социальных изменений.-М., 2006.-416 с.
3. Панина Н.В. Технология социологического исследования.- К.,2001.-270с .
4. Паніна Н.В. Опитування громадської думки.-К., 1995.-48 с.
5. Головаха Е. Трансформирующееся общество.- К., 1996.-143 с.
6. Штомпка П. Социология социальных изменений.-М., 2006.-416 с.
7. Горшков М.К. Общественное мнение: история и современность.- М.,1988.
8. Кушерець В.І. Формування громадської думки.-К.,1990.
9. Танчин І.З. Соціологія.-К.,Знання,2008.
- 10.Попова І.М. Соціологія. – К.,1998.
- 11.Примут М.В.Загальна соціологія. – К..2004.
- 12.Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії.= К.,2004.

13.Інформаційні ресурси з Інтернет

1. Катаєв С.Л. Модернизация общества и социокультурные процессы.- Запорожье, 1994.-262 с.
2. Панина Н.В. Технология социологического исследования.- К.,2001.-270с .
3. Паніна Н.В. Опитування громадської думки.-К., 1995.-48 с.
4. Танчин І.З. Соціологія.-К.,Знання,2008.